

PAULOVA'EA OMOMBE'U GALÁCIAPEVA'EA PE Carta de Paulo aos Gálatas

Paulova'ea okwatijaruka Galáciapeva'ea pe

¹ Jihi ko Pauloramó. Jesus Cristo'ga ji mungo omoirũharamo ikwehe. Tupana'ga pavẽi nhanderuvete'ga pavẽi ga ji mungo ikwehe. Yvyakotyve'ga rũi ji mungo gamoirũharamo. Jesus Cristo'ga nanhimongoukari yvyakotyve'ga pe. Jesus Cristo'ga tuhẽ ji mungo omoirũharamo Tupana'ga pavẽi. Gaha ombogwera Jesus Cristo'ga gamanoa hugwi ikwehe Tupana'ga.

² Kiro ji ikwatijarukari nhinhi'ĩga mondovouka pe me – pero ki pe peju pejigwuri pe Galácia pe. Pejiko pe Jesus Cristo'ga rehe pejatykavo ga mboheteavo jipi. Pe me nhipavẽive'ga omondo pota onhi'ĩga no Jesus'gareheve'ga.

³ Kiro ji ei a'ero: Tupana'ga ti tomomyry pe me nhanderuvete'ga Jesus Cristo'ga pavẽi nhandepojykaharete'ga pavẽi. Tonoğatu ti ģa pepy'a, a'e ji.

⁴ Cristo'ga onhikwava'ẽ omanomo heikwehe tamombo ģandekote'varuhua javo. “Tamano ti ji ģa mbopiro'yavo gweaporoğitate'varuhua hugwi,” ei Cristo'ga. A'ereki aģwamove'ga gweaporoğita te'varuhu hete jipi. Jesus Cristo'ga oko nhanderuvete'ga remimbotarimova'ea rehe Tupana'ga remimbotarimova'ea rehe omanomo nhande repyga a'ero heikwehe.

⁵ Timbohete Tupana'ga jipi a'ero. Na tuhẽ.

Cristo'ga mombe'upyryva

⁶ Ji mo'ma hete ġa pe mombe'urame ji ve ikwehe. A'ereki kotihĩ pe pepohi ga hugwi – kiroki ga pe mo'ẽ ojive Cristo'ga remimombyryva rupi. Pepohiruhu reki pe Tupana'ga hugwi kiro ojipe'ġa nemimombe'ua rupi pejikovo. A'ereki ġa e'i pe me: “Pyryva'ea ore oromombe'u,” e'i tehe ġa pe me.

⁷ Ndogwerekoi reki irũa Cristo'ga mombe'upyryva. Omomyi tehe ġa pepy'a herojijyipota pyryva'ea Cristo'ga mombe'ua. A'ero ġa jatyviva'ea omombe'u pe me.

⁸ Tupana'ga po ti ombohahyuka ġa pe hamo. Ore vehevi po ti jatyviva'ea imombe'ui pe me, po ti Tupana'ga tombohahyuka ore ve hamo. Po ti yvagahugwive'ga vehevi imombe'ui jatyviva'ea pe me, po ti Tupana'ga tombohahyuka ga pe hamo.

⁹ A'e ji a'ea pe me ikwehe. Kiro ji ea'javi no: Pehendu katu pe ji imombe'ukaturame Cristo'ga mombe'upyryva ikwehe. A'eaatyviva'ea ġa imombe'urame pe me po ti Tupana'ga tombohahyuka ġa pe hamo.

¹⁰ Ji nda'ei: Yvyakotyve'ġa tanhimbohete. A'ea ji nda'ei. Tupana'ga tanhimbohete. A'ea ji ei. Ji nda'ei no: Tonhimohẽ ġa ji rehe. Nda'ei ji a'ea. Po ji ipotari ve ġanhimohema jijihe, a'ero po ji ndakoi Cristo'ga remimbotarimova'ea rehe hamo.

Paulova'ea ko Jesus Cristo'ga moirũharamo

¹¹ Nhiirũ, kiro ti ji ikwahavukari pe me. Amombe'umbe'u ji pyryva'ea jipi. Emo yvyakotyve'ġa ndeaporogita rũi nhiremimombe'ua.

12 Yvyakotyve'ğa nanhimbo'ei a'ea rehe. Jesus Cristo'ga reki okwahavuka ji ve.

13 Omombe'u pa ğa pe me jirekoagwera raikwehe. Ajikwaku hete ji jire'yja'ğa javijitehe judeus'ğa javijitehe ikwehe. Ambohahy hete ji Tupana'ga remimo'ëhara'ğa pe Jesus Cristo'gareheve'ğa pe. “Tamoka'nhyimba ti ğa,” a'e ji ğa pe novĩa.

14 Judeuramo ji akwaku hete jire'yja'ğa hohe jirupive'ğa hohe. Ga hohe ji rekohetei oreramonhava'ea remimbo'eagwera rupi katu ikwehe.

15 Tupana'ga pyry hete reki ji ve. Ji are'ymame ga ei ji mombe'gwovo: “Aerë po ti ji Paulo'ga mongoi jira'yra'ga moirũharamo nehë,” ei Tupana'ga.

16 “Akwahavuka hete ti ji Jesus'ga ga pe to-mombe'u ti ga ga nehë javo. Judeus'garũive'ğa pe po ti ga Jesus'ga mombe'ui nehë,” ei Tupana'ga ji mombe'gwovo. Okwahavuka ga Jesus'ga a'ero ji ve ji mbojikoguka ga rehe ikwehe. A'ea rupi ji ndahoi ojipe'ğa pyri tanhimbo'e ti ğa javo.

17 Ji ndahoi ve cidade de Jerusalém me jara'ğa pyri Jesus'ga moirũhara'ğa pyri. Ji renonde ğa Jesus'ga moirũ. Emo ji ndahoi ğa pyri nhinhi'i'ğa ğa pe. Arábiavepe'ğa gwyri pe ji hojipei reki jitekovo ikwehe. Aerë ji jivyri cidade de Damasco pe ikwehe.

18 Três kwara mbo'arirë ji hoi Jerusalém me tahepia ti Pedro'ga javo. Mbohapyrete ji kiri quinze ji kiri ga pyri ikwehe.

19 Ndahepiagi ji jara'ğa Jesus'ga moirũhara'ğa. Tiago'ga jate ji ahepia Jesus'ga irũ'ga nhandepojykaharete'ga irũ'ga.

20 A'itituhēva'ea ji amombe'u pe me ikwatijaruka. Tupana'ga ji repia ikwahava nhi'mbee'yma.

21 Aerē ji hoi judeus'ga gwyrā hugwi Judéia hugwi ikwehe. Hajiheve'ga gwyrī pe ji hoi Síria pe Cilícia pe no.

22 A'ea rupi Judéiapeve'ga ndajirepiagi ve Jesus'gareheve'ga.

23 Ji mombe'ua reki ga gwendu. Ojipe'ga po e'i ga pe: “Kiroki ga ombohahy nhande ve ikwehe – kiro ga jirojijyi reki,” e po ga ji mombe'gwovo. “Ymya ga nhande moka'nhypotari okovo. Omombi pota ga nhandejikoga Jesus'ga rehe novīa. Emo aḡwamo ga Jesus'ga mombe'ukatui reki pejiko ti ga rehe javo,” e po ga.

24 Henduvame ga Tupana'ga mbohetei jijirojijya rehe a'ero.

2

Paulova'ea oho huvihavava'ea pyri

1-2 Aerē catorze ji kwara mbo'ari jitekovo. A'ero ji hoa'javi Jerusalém me. A'ereki Tupana'ga e'i ji ve: “Ehoa'ja ti kiro Jerusalém me,” ei ga. Garembi'ea rupi ji hoi pevo a'ero Barnabé'ga pavēi ikwehe. Tito'ga ji aroho ji rupi no. Huvihava'ga pyri ji hoi nhinhimombe'gwovo. Huvihava'ga, ei Jesus'gareheve'ga ga pe. Ga pe tehe ji imombe'ukatui nhiremimbo'ea a'ero. “Ambo'embo'e ji nhandere'yja'ḡarūive'ga judeus'ḡarūive'ga jipi,” a'e ji ga pe. “Pyryva'ea rehe ji ga mbo'ei Jesus Cristo'ga mombe'gwovo ikwehe. Aḡwamo na jitehe no. Nahanahã ji ei

ḡa pe jipi,” a'e ji imombe'gwovo huvihava'ḡa pe. Igwete ji imombe'upakatui ḡa pe nhiremimbo'ea te'iyme ti ḡa ji ve oreremimbo'eaatyviva'ea rehe nde ḡa mbo'ei javo. Nde'i tuhê reki ḡa a'ea ji ve a'ero.

³⁻⁶ Emo ore nhomonhi'igame ojipe'ḡa oko orepyteri pe henduva orenhi'iga. “Ore ko peirûa. Orojiko ore Jesus Cristo'ga rehe pe javijitehe,” ei ḡa o'mbero. Uhu reki ḡa ore pyri tihepia ti ḡandeaporoḡita javo. “Maranuhû ḡa ndekoi?” ei ḡa. “Marã ḡa piro'yramo Moisésva'ea remimbo'eagwera hugwi ojikoty'aro ḡwaramo Jesus Cristo'ga pavêi?” ei ḡa ojohupe. Nurã ḡa ei ore ve: “Po nhande niandepiro'yi te Moisésva'ea remimbo'eagwera hugwi. Tihendu katu pa po nhande a'ea hamo,” ei ḡa ore ve. “Ehepia te Tito'ga,” ei ḡa, “Paulo'garupive'ga. Ga ko Gréciapeve'ga. Nhandere'yja'ga rûi ko ga judeu'ga rûi,” ei ḡa ore ve. “Pekytiuka ti garakwanha pira a'ero ga mongovo nhande ja. Nahã po ti pe Moisésva'ea nhi'iga po'rui nehê,” ei ḡa ore ve novîa. Ga nomombe'ui a'itituhêva'ea. Nurã ore ndorokoi'i'i ḡanhi'iga rupi ḡa erame ore ve. “Po ti nhande rekoi ḡanhi'iga rupi, a'ero po ti ojipe'ḡa heroviari ḡa'mbea nehê,” oro'e ore orojohupe. Ndoropotari ore pemoandyandyjuhua. Nurã ore ndorokoi ḡanhi'iga rupi tapekwaha katu ti a'itituhêva'ea Jesus Cristo'ga mombe'upyryva.

Igwete huvihava'ḡa – huvihava'ḡa, e po ḡa ḡa pe. A'ea pe ji nda'ei. A'ereki nanongara pe rûi Tupana'ga ei. Nhandereaporoḡita pe ga ei. Igwete huvihava'ḡa nde'i ji ve: “Embo'e ti ḡa ojipea rehe.” A'ea ḡa nde'i. “Ekytiuka ti Tito'ga,” a'ea ḡa nde'i ji

ve no.

⁷ A'ereki ġa e'i: "Tupana'ga moirũhara'ġa memei ko ġa Paulo'ga Pedro'ga no. Ga pe memei Tupana'ga e'i: 'Tombo'e ti ġa pyryva'ea rehe Jesus'ga mombe'gwovo'," ei ġa. "Pedro'ga pe Tupana'ga ei: 'Judeus'ġa ti embo'e Jesus'ga rehe.' Paulo'ga pe a'e te ga e'i: 'Judeus'ġarũive'ġa ti embo'e Jesus'ga rehe,' ei Tupana'ga," ei ġa.

⁸ "Tupana'ga omongo Pedro'ga omoirũharamo tombo'e ti ga judeus'ġa javo. Tupana'ga jitehe omongo Paulo'ga omoirũharamo gaha ti tombo'e judeus'ġarũive'ġa javo," ei ġa ji mombe'gwovo.

⁹ Aerẽ Tiago'ga, Pedro'ga, João'ga no - ġahã po huvihava'ġa - aerẽ ġa ei ji ve: "Tupana'ga pyry tuhẽ nde ve nde mongovo omoirũharamo," ei ġa. "Ore javijitehe nde a, Barnabé'ga no," ei ġa. "Xanhomoirũ ti a'ero," ei ġa ore ve. "Peho po ti pe Jesus'ga mombe'gwovo judeus'ġarũive'ġa pyri nehẽ," ei ġa. "Ore po ti oroho ga mombe'gwovo judeus'ġa pyri nehẽ," ei ġa ore ve. "Kwa. Xanhomoirũ ti," oro'e ore ġa pe. Nurã ore jopopyhygi a'ero.

¹⁰ Igwete ġa ei ore ve: "Tapemoka'nhymi ti imondovo mbatera Jesus'gareheve'ġa pe - kiroki ġa ndogwerekoi avo oregwryi pe," ei ġa. "A'ea pe jate ko ore ei pe me," ei ġa ore ve. Ji namoka'nhymi tuhẽ jijirokwa ġa ndehe imondomondovo mbatera ġa pe jipi.

Pedrova'ea ndokokatui Antioquia pe

¹¹ Aerẽ Pedro'ga ruri ore pyri cidade de Antioquia pe ikwehe. Igwete ji ga movahĩ ġandovaki. A'ereki ga ndokokatui ojihe'are'yma judeus'ġarũive'ġa ndehe.

12 Urypyrame Pedro'ga i'ui judeus'garũive'ğa pyri jipi ojihe'a ға ndehe - kiroki ға Jesus'gareheve'ğa. Emo Tiago'ga hugwi mbohapyrete'ğa nduri. Pedro'ga opojihu reki Tiago'gahugwive'ğa. A'ereki judeusramo ға ojikwaku. Judeus'ğa e'i jipi: “Judeus'garũive'ğa ndojikwakuvi. Ndi'ui nhande ға pyri a'ero,” e'i judeus'ğa jipi. “Po pyry tuhẽ te nhande i'ui ға pyri hamo,” ei Pedro'ga oyvyteri pe novĩa. Emo Tiago'ga hugwi mbohapyrete'ğa nduri. Igwete Pedro'ga ға pojihuvi. Nurã ga ndo'ua'javi judeus'garũive'ğa pyri ojihe'are'yma ға ndehe.

13 Na jitehe jara'ğa no nhaneirũ'ğa. Judeusramo ға hoi Pedro'ga rupi ojihe'are'yma judeus'garũive'ğa ndehe. Ga jihe'are'ymame Barnabé'ğa vehevi ға mbopogwei. A'ero ga ndo'ua'uvi ға pyri no.

14 Nahã Pedro'ğa ndokoa'javi a'itituhẽva'ea rupi Jesus Cristo'ga mombe'ua rupi. Igwete a'ea repi-agame ji Pedro'ga movahĩ ғandovaki. “Nde ko judeu ji javijitehe. Emo judeus'ğa atyvi reki nhande rekoĩ aғwamo nhaneramonhava'ea atyvi,” a'e ji. “Nhaneramonhava'ea ojikwaku pa jipi. Nhande ki a'e te nhandejikoga ғwaramo Jesus Cristo'ga rehe nhande jikwakupigi a'ero ikwehe,” a'e ji ga pe. “Judeus'garũive'ğa javijitehe reki nhande rekoĩ aғwamo. Maraname nde euhui kiro judeus'garũive'ğa pe a'ero? A'ereki nde ere'e ға pe: ‘Pejikwaku ti, a'ero po ti ore jihe'ari pe ndehe nehẽ.’ Po ahe nombojikwakuvukari ға hamo,” a'e ji Pedro'ga pe ikwehe.

Nahã Tupana'ga nhande mombyry

15 Judeusramo nhande ari kako. Nhande ko ġa rõi – kiroki ġa ndokwahavi Moisésva'ea remimbo'eagwera judeus'ġarũive'ġa.

16 Nhande tikwaha pa aheremimbo'eagwera novĩa. Emo a'ea rupi rõi nhande xanhimombyry. Nhande jikogame jate Jesus Cristo'ga rehe Tupana'ga ei nhande ve: “Pepyry pe kiro.” Tupana'ga nde'i a'ea nhande Moisésva'ea remimbo'eagwera hendukaturu ġwaramo. A'ea nhande tikwaha. Nurã nhande jikogi Jesus Cristo'ga rehe ikwehe Tupana'ga tianemombyry nhandejikoga ġwaramo ga rehe javo. Tupana'ga nianemombyryvi nhande hendukaturame Moisésva'ea nhi'ġagwera. A'ereki a'ea rendukatua rehe rõi Tupana'ga e'i yvyakotyve'ġa pe: “Pepyry pe kiro.”

17 Xajiko nhande Cristo'ga rehe Tupana'ga ti tianemombyry javo. Nhandejikogame ga rehe nhande ndiajikoga'javi Moisésva'ea nhi'ġagwera rehe a'ero. Nurã po ojipe'ġa e'i tehe nhande ve: “Pe hendukatue'ymame Moisésva'ea remimbo'eagwera pe peko te'varuhu judeus'ġarũive'ġa javijitehe,” e po ġa nhande ve. “Cristo'ga reki pe mbote'varuhu. A'ereki pejikogame ga rehe pe napehendukatua'javi ahenhi'ġagwera pejikote'varuhua,” e tehe po ġa nhande ve. Na rõi reki, xa'e nhande ġa pe. Cristo'ga nombote'varuhui tuhẽ ahe! xa'e nhande ġa pe.

18 Ymya ji jikopigi Moisésva'ea remimbo'eagwera rehe ikwehe. Po ji jikoga'javi hehe kiro, a'ero po ji imboukwahavi jirekote'varuhua. A'ereki Moisésva'ea

nhi'igagwera tuhẽ e'i ji ve: “Nde ereko te'varuhu.”

¹⁹ Ji ahenhi'iga renduvame Tupana'ga nanhi-mombyryvi. A'ero ji pohiri ahenhi'igagwera hugwi tako ti Tupana'ga remimbotarimova'ea rehe javo. A'ereki ji repyga Cristo'ga omano yva rehe jirekote'varuhua rehe raikwehe. Jijikoty'a ga pavẽi ji piro'yro ahenhi'iga hugwi a'ero – kiroki e'i ji ve: “Ereko te'varuhu nde.”

²⁰ Nhiremimbotarimova'ea rehe ji ndakoa'javi kiro. Cristo'ga reki ji pojyka a ji rerekovo. Gareximimbotarimova'ea rehe ji rekoi kiro jijikoga ga rehe Tupana'ga ra'yra'ga rehe. Gaha ji arõ hete. Ga onhikwava'ẽ omanomo jirepykaramo raikwehe.

²¹ Ji namovahĩ Tupana'ga remimombyryva jijive. A'ereki Tupana'ga nde'i nhande ve: “Pepyry pe Moisésva'ea remimbo'eagwera hendukatavo ġwaramo.” A'ea Tupana'ga nde'i. Po ga nhande mombyryvi hendukatua rehe hamo, a'ero po Cristo'ga manotehei tamombyry ġa javo hamo.

3

Pejiko ti Jesus Cristo'ga rehe

¹ Ah, Gálatas! Perovia paravuhu pe ġanhi'iga pejipohia a'itituhẽva'ea hugwi. Maraname ġa pe moandyandyjuhu pe nderekovo? A'ereki ji amombe'u katu pe me Jesus Cristo'ga manoagwera yva rehe ikwehe.

² Marã naerũ? Pe hendukaturame Moisésva'ea remimbo'eagwera po Tupana'ga omondouka gwa'uva pe pyri naerũ? Ahã tuhẽ reki. A'ea rehe rũi ga omondouka pe pyri. Ji Jesus Cristo'ga mombe'urame pe me pe pejiko ga rehe ikwehe.

Nurã Tupana'ga imondoukari gwa'uva pe pyri tapendereko katu javo.

³ Maranuhũrame pe peroviaruhu pejipohia a'itituhẽva'ea hugwi naerũ? Jypya Tupana'ga ra'uva pe mombyry. Kiro pehe penhimombyry avuirama naerũ?

⁴ Pejikoga ġwaramo Jesus'ga rehe ojipe'ġa imbohahyukari pe me jipi. Penhimomirana tehe po pe naerũ. Ereki kiro pe pepohi Jesus'ga hugwi. Ndapepohiri po pe ga hugwi ovuhu.

⁵ Tupana'ga omondouka gwa'uva pe pyri. Igwete ga hepiukari ahemonhimomby'ava'ea pepyteri pe. A'ereki henduvame Jesus'ga mombe'ua pe pejiko ga rehe. Nurã Tupana'ga imondoukari gwa'uva pe pyri hepiuka ahemonhimomby'ava'ea. Na rũi pe me Moisésva'ea remimbo'eagwera rendukatua rehe.

⁶ Ehepia re ko Abraãova'ea no. Tupana'ga rembikwatijarukara omombe'u ahe. Gwerovia hete ko ahe Tupana'ga nhi'ġa ojikoga ga rehe hako. A'ero Tupana'ga ei:

“Pyry hete Abraão'ga a.

A'ereki ga ojiko hete ji rehe,” ei Tupana'ga.

⁷ Pekwaha ti a'ero – kiroki ġa ojiko Tupana'ga rehe – ġahã ko Abraãova'ea ra'yra'jave'ġa.

⁸ Tupana'ga okwaha nhoġwenonde judeus'ġarũive'ġa jikoga ojihe. Igwete ga ei:

“A'ero po ti ji ei ġa pe nehẽ:

‘Pepyry pe pejikoga ji rehe’,” ei Tupana'ga.

Nurã ga imombe'ui pyryva'ea Abraãova'ea pe hako.

“Oropo'ru po ti ji nde imombyryva ojipe'ga pe nhaporemo nehẽ,” ei Tupana'ga ahe ve hako.

⁹ Na tuhẽ a'ero. Abraãova'ea ojiko hete Tupana'ga rehe hako. Nurã Tupana'ga imombyryvi ahe ve. Ahe javijitehe ojipe'ga jikogame ga rehe Tupana'ga imombyryvi ga pe no.

¹⁰ Kiroki ga ojiko Moisésva'ea remimbo'eagwera rehe – ga pe po ti Tupana'ga imbote'varuhui nehẽ. A'ereki Tupana'ga rembikwatijarukara e'i:

“Ga hendukatupave'ymame Moisésva'ea remimbo'eagwera po ti Tupana'ga imbote'varuhui ga pe a'ero nehẽ,” e'i ikwatijara.

¹¹ Jukwaha nhande ve a'ero. Tupana'ga nde'i: “Pepury pe Moisésva'ea nhi'igagwera renduva gwaramo.” Ga nde'i a'ea nhande ve. A'ereki ikwatijara e'i:

“Tupana'ga ei ga pe gajikoga gwaramo ojihe:

‘Pepury hete pe a,’ ei ga ga pe.

Nanongara'ga po ti heaporoğita pyahu a'ero nehẽ,” e'i ikwatijara.

¹² Ojikogame Moisésva'ea remimbo'eagwera rehe ga ndojikogi Tupana'ga rehe a'ero. Ikwatijara i'ei no:

“Okopotarame ahenhi'igagwera rupi po ti ga nane'ymi tonhi'ipo'ru pa ahe hamo,” e'i ikwatijara.

¹³ Ore ko judeusramo novĩa. Emo tegwete reki ore ve Moisésva'ea nhi'ipo'rupava. Ore ahe nhi'ipo'rupave'ymame Tupana'ga ei ore ve a'ero: “Peko te'varuhu pe pejikovo. A'ero po ti pe manoi pejigwovo hahyva'ea ruvihava pype nehẽ,”

ei ga. Emo Cristo'ga ore mbopiro'yi garembi'ea hugwi. A'ereki ga orete'varuhua rereko ore repyga omanorame yva rehe. Tupana'ga e'i ga pe: “Ndete'varuhu nde kiro,” ei ga Cristo'ga pe. A'ereki ikwatijara omombe'u nanongara'ğa.

“Kiroki ğa ğa ğa mo'ami yva rehe ğa jukavo

– Tupana'ga e'i nhoḡwenonde ğa
pe ite'varuhu hete,” e'i ikwatijara
imombe'gwovo.

¹⁴ Cristo'ga ore repy ore mbopiro'yavo Tupana'ga ti tomomyry judeus'garūive'ğa pe javo. A'ereki Tupana'ga e'i: “Abraãova'ea po'ruavo po ti ji imomyryvi ğa pe nehẽ.” Igwete ji ei no: Cristo'ga ore mbopiro'y Tupana'ga ti toko ḡwembi'ea rupi katu javo. A'ereki ymya Tupana'ga e'i okovo: “Tamondo ti jira'uva ğa pyri nehẽ,” ei ga. Nurã ore jikogame Cristo'ga rehe Tupana'ga imbuhurukari gwa'uva ore pyri ore pojykauka.

Tupana'ga nhi'iga Abraãova'ea pe

¹⁵ Nhiirũ, nahã nhande rekoi jipi. Mokonha'ğa po onhomonhiĩ mbatera rehe ojogwerokuva. “Nahã ti xako,” e po ojipe'ga. “Kwa. Nahã ti a'ero,” e po ojipe'ga. Igwete po ğa ikwatijapavi inoḡa onhi'iga a'ero. Ogwera po ğa okwatija hehe no. Aerẽ po na tuhẽ reki ğa jogwerekoi. A'ereki ğa okwatijapavipe inoḡa. Ndogwerojijyi po ahe a'ea a'ero. Ahe po ndokwatijari ojipea akoja rehe no.

¹⁶ Oro Abraãova'ea pe Tupana'ga ei hako: “Nahã po ti ji tamomyry ğa pe nde po'ruavo nehẽ,” ei ga ahe ve. Abraãova'ea rymymino'ga pe Tupana'ga ei a'ea no ojipejive'ga pe. Tupana'ga nde'i he'yive'ğa

pe aherymymino'ga pe. “Nerymymino'ga pe ji ei javo ga pe,” ei ga ahe ve. A'ereki ga e'i Cristo'ga pe.

17 Na ji imombe'ukatui kiro. Ymya Tupana'ga ei Abraãova'ea pe hako: “Tamombyry ti ġa pe nde po'ruavo,” ei ga. Aerẽ ga ea'javi ahe ve na tuhẽ ti javo. Aerẽ he'yjuhuva'ea quatrocentos e trinta Tupana'ga kwara mbo'ari okovo. A'ero ga nhi'iġi Moisésva'ea pe embo'e ti ġa nhinhi'iġa rehe javo. Onhi'iġame Moisésva'ea pe ga ndogwerojijyi reki onhi'iġagwera ġwenondeva'ea Abraãova'ea pe. A'ereki onhi'iġa rupi tuhẽ Tupana'ga oko.

18 Po Tupana'ga ei tamondo ti pyryva'ea javo, a'ero po ga ġwembi'ea rupi tuhẽ imondoi. Po Tupana'ga imondoi pyryva'ea ahenhi'iġa ren-dukatua rehe jipi, a'ero po ġwembi'ea rupi rui ga imondoi. Gwembi'ea rupi tuhẽ reki ga imondoi pyryva'ea Abraãova'ea pe hako.

19 A'ero po pe ei: “Maraname Tupana'ga omondo onhi'iġa Moisésva'ea pe a'ero tombo'e ti ga ġa javo?” pe'ji po pe. Ombo'euka ga ahe ve onhi'iġa rehe tonhimombaragwaha ti ġa okote'varuhua rehe javo. “Tohendu katu na'ẽ ti ġa Moisésva'ea remimbo'ea,” ei Tupana'ga hako. “Abraãova'ea rymymino'ga hoa renonde yvya koty ti ġa tohendu katu na'ẽ,” ei ga. Abraãova'ea rymymino'ga pe Tupana'ga e'i - kiroki ga pe Tupana'ga e'i nhoġwenonde nde po'ruavo ti ji tamombyry ġa pe javo, Cristo'ga. “Gahoa renonde yvya koty po ti ġa hendukatui Moisés'ga remimbo'ea nehẽ hamo,” ei Tupana'ga hako. Nahã Moisésva'ea remimbo'ea ruri hako. Tupana'ga onhi'i na'ẽ ojipyrive'ġa pe. Aerẽ Tupana'gapyrive'ġa heruri ganhi'iġa yvya

koty imombe'gwovo Moisésva'ea pe. Aerë ahe imbuhurukari oreramonhava'ea pe hako. Na tuhë ko Tupana'ga imonhimoanhani onhi'iga imbuhuruka ahe ve hako.

²⁰ Abraãova'ea pe ki a'e te Tupana'ga tehe ombuhu onhi'iga. Ga nomonhimoanhani onhi'iga ojipe'ga pe imbuhuruka. Ga tehe ombuhu katu onhi'iga ahe ve hako.

*Moisésva'ea remimbo'eagwera rehe
ndatekwava'javi*

²¹ Tupana'ga e'i ypy Abraãova'ea pe hako. Aerë ga ei Moisésva'ea pe. Pe'e po pe a'ero: “Tupana'ga nhi'iga Moisésva'ea pe omovahĩ ganhi'iga Abraãova'ea pe naerũ?” Nomovahĩ tuhë reki. A'ereki Tupana'ga onhi'ĩ Abraãova'ea pe ga mombyryva rehe. A'ereki gamombyryva ko gamongoagwama Tupana'ga pyri. Moisésva'ea remimbo'ea renduva ki a'e te nianemongoi reki Tupana'ga pyri. Po Tupana'ga nhande mongohetei ojipyri nhande aheremimbo'ea rendukaturu gwaramo hamo, a'ero po ga nhande mombyryvi nhande hendukaturame hamo.

²² Tupana'ga e'i reki: “Ndipiro'yhavi okote'varuhua hugwi yvya koty,” ei ga. “A'e ji poa ga pe tamombyry ti ga nhirembi'eagwera rupi,” ei ga. Ga pe ga ei – kiroki ga ojiko Jesus Cristo'ga rehe. A'ereki ga jikogame Jesus Cristo'ga rehe Tupana'ga ga mombyryvi.

²³ Jesus Cristo'ga rure'ymame yvya koty ndorojikogi ve ore ga rehe. A'ea rupi ore ndorepiro'yi ve Moisésva'ea remimbo'eagwera hugwi. A'ereki Tupana'ga gwenduvuka naë a'ea ore ve jipi a'ea

py'rovo ti ġa tojiko Jesus Cristo'ga rehe javo. “Tojiko ti ġa ga rehe ji ikwahavukarame ġa pe Cristo'ga mombe'ua nehē,” ei ga.

²⁴ Cristo'ga rure'ymame Moisésva'ea remimbo'eagwera ko tayri'ga rerekohara'ga ja ore ve – kiroki ga tayri'ga rereko katu jipi eko katu javo ga pe. Na jitehe Moisésva'ea remimbo'eagwera ore rerekokatui jipi peko katu javo ore ve. A'ereki Tupana'ga e'i: “A'ea ġa ndereko na'ē. A'ea py'rovo ti Cristo'ga toko ġa pavēi,” ei ga. “Cristo'ga ti tomombyry ġa ġajikoga ġwaramo ga rehe,” ei Tupana'ga.

²⁵ Aġwamo ore jikogi Jesus Cristo'ga rehe a'ero. Nurā Moisésva'ea remimbo'eagwera ndorererekoa'javi. A'ereki ndatekwava'javi a'ea rehe.

²⁶ Peko pa pe Tupana'ga ra'yramo kiro pejikoty'a Jesus Cristo'ga pavēi. A'ereki pe pejiko pa ga rehe.

²⁷ Penhimobatizauka pe Cristo'gareheva'ero pejikoty'a ga pavēi.

²⁸ Ojo'jajo'ja pe ndekoi kiro penhoirūiruamo. Igwete Tupana'ga ei: “Ojo'ja ġa ndekoi kiro judeus'ga judeus'ġarūive'ġa pavēi,” ei ga. “Ipiro'yve'ga ojo'ja ipiro'ye'ŷve'ġa pavēi – kiroki ġa ndipiro'yi ojara'ġa hugwi. Akwaimbae'ġa ojo'ja kunhangwera'ġa pavēi,” ei ga. A'ereki pe nhaporemo penhoirūirū pejikoty'aro ġwaramo Jesus Cristo'ga pavēi.

²⁹ Cristo'gareheva'ero ġwaramo ko pe Abraãova'ea rymymino'java'ea. A'ereki ymya Tupana'ga e'i Abraãova'ea pe aherymymino'agwama'ġa mombe'gwovo. Igwete po ti Tupana'ga pe mombyryvi nehē.

4

1-2 Koji'i ti ta'e pe me a'ea rehe kiro ojo'java'ea mombe'gwovo. Tayri'ga ruva'ga po e'i ojipyrive'ga pe: “Tamondo pa ti nhimbatera jira'yra'ga pe nehẽ,” e po ga. “Momi po ti kwara ari ga rehe nehẽ. A'ea rupi po ti ga ipojykai nhimbatera ojive nehẽ,” e po ga ga pe. “A'ea renonde pereko katu ti jira'yra'ga mbo'eavo ga rerekovo nehẽ. Pehepia katu na'ẽ ti gambatera ga pe nehẽ no. A'ereki ga ivoja'i hete kiro,” e po ga ojipyrive'ga pe. Gara'yra'ga gwereko pa tehe reki ombatera novĩa. Emo ga ovoja'irame ndopojykai ve. Okoteheve'ga javijitehe reki ga rekoi novĩa ipojykae'ymame ombatera. Ojipe'ga ombo'e tayri'ga a'ero gambatera rerekokatuavo. Ga ndipiro'yi ga hugwi.

3 Tayri'ga javijitehe ko ore rekoi Cristo'ga rure'ymame. A'ereki a'ea rupi ore ndorepiro'yi ikwakuva hugwi.

4-5 Ihoḡwerĩrame Tupana'ga ra'yra'ga rura japiavo Tupana'ga ei ikwehe: “Aḡwamo ko pyry jira'yra'ga hoa yvya koty. Tombopiro'y ti ga vyvyakotyve'ga Moisésva'ea remimbo'eagwera hugwi,” ei ga. A'ero Tupana'ga gwa'yra'ga mbuhurukari kokoty ikwehe. Igwete ahe Jesus'ga mbo'ari a'ero ga monhimomboaka ikwehe. Yvya koty Jesus'ga ruvi hendukatupava Moisésva'ea remimbo'eagwera. Ga ndipiro'yi a'ea hugwi ore mbopiro'yavo jugwi. “Tupana'ga ti tomomyry ga pe a'ero. Ereki ga gara'yramo oko,” ei Jesus'ga.

6 Peko pe gara'yramo tuhẽ. A'ero Tupana'ga ombuhuruka gwa'yra'ga ra'uva nhandepy'a pyri nhande mbo'eavo. Nurã nhande ehetei Tupana'ga pe Apĩ.

⁷ Ndapekoa'javi pe kiro pepiro'ye'ỹva'ea a'ero. A'ereki Tupana'ga ra'yramo pe peko. Gwa'yra ġwaramo Tupana'ga pe mombyrypavi a'ero.

Paulova'ea nhaġataruhu Galáciapeva'ea rehe

⁸ Ymya Tupana'ga kwahave'ymame pe Tupana'gareheva'ea rūi ikwehe. A'ea rupi po pe ndapepiro'yi ha'angava hugwi penemimboheteħara hugwi.

⁹ Aġwamo ki a'e te pe pekwaha tuhē Tupana'ga. Gaha reki ojikwahavuka pe me pe mbojikoguka ojihe. Maranuhūrame pe perojijyuhu pejea-poroġita kiro pejikopotara'java ikwakuva'ea rehe – kiroki ndipopoakari tehe? Maranuhūrame pe ndapepiro'ypotara'javi a'ea hugwi?

¹⁰ Pekwaku po pe sábadu jipi. Jahya porame po pe pekwaku no. Yapoarupiva'ea po pe pekwaku. K̄wara mbo'ara rupi na jitehe no. Nahã po pe ikwakukwakuvi jipi.

¹¹ Oko tehe jipy'a pe ndehe. Mara'ngu po ji poravykyteħeħuavo pe mbo'embo'erame ikwehe, a'e ji.

¹² Nħiirũ, a'e hete ji pe me: Ji rupi ti peho. A'ereki ji pe javijitehe no. Pe ndapekote'varuhui ji ve ji ġorame pe pyri ikwehe.

¹³ Napemoka'nħymi pe jihoypya pegwyri pe ikwehe. Nħitetirũaro ġwaramo ji pytai pe pyri. A'ero ji imombe'ui pyryva'ea pe me Jesus Cristo'ga mombe'ġwovo.

¹⁴ Nħitetirũa ite'varuhu pe me novĩa. Emo pe ndapekote'varuhui ji ve. Pe ji mbuhuruka katu reki pejipyteri pe ji rerekovo katu. Po Tupana'gahugwive'ga ruri pe pyri ġamo, a'ero po

pe ga mbuhurukakatui pejipyteri pe hamo. Po Jesus Cristo'ga ruri pe pyri hamo, a'ero po pe ga mbuhurukakatui pejipyteri pe hamo. Nahã ja ko pe ji mbuhuruka katu pejipyteri pe ikwehe.

¹⁵⁻¹⁶ A'ea rupi pe vy'ahetei ji rehe novĩa. A'iti tuhẽ pe ndekohetei ji rehe penhikwava'eğa ji ve. A'ea rupi pe hendukatui nhiremimombe'ua pe me novĩa. Ağwamo ki a'e te ji imombe'uro ġwaramo a'itituhẽva'ea pe me po pe etehei ji ve: “Paulo'ga ndokoa'javi nhande rehe kiro,” pe'ji tehe po pe. Marã po pe ndekoi kiruamo naerũ?

¹⁷ Nhaneirũ'ġaatyvive'ġa oko hete tehe pe ndehe onhi'igatuavo pe me jipi. “Xanhi'igatu ti ġa pe toja'oja'o ti ġa Paulo'ga hugwi,” e po ġa ojohupe. “Po ti ġa ja'ogi Paulo'ġa hugwi, a'ero po ti ġa ndekohetei nhande rehe nehẽ,” e po ġa ojohupe. Nurã ġa ndekoi pe ndehe, a'e ji.

¹⁸ Pyry hete reki aherecoa pe ndehe pe nderekokaturame. A'ero ko pyry jirekoa pe ndehe ji rekorame pe pyri. Pyry ji rekoe'ymame pe pyri no.

¹⁹ Pe ko jira'yra'java'ea. Hahyahi kunhangwer-ahẽa pe gwa'yra mbo'arama. Na jitehe hahyahi ji ve ikwehe. A'ereki a'ea rupi ji apotarahi pejikoga Cristo'ga rehe. Ağwamo hahyahiva'ja ji ve pejiko-hetee'ymame Cristo'ga rehe.

²⁰ Marã po pe ndekouhui a'ero? Ako po ji kiro pe pyri hamo. Hajihe po nhinhi'igã pe me a'ero hamo.

Abraãova'ea ra'yrava'ea memei

²¹ Jararamo po pe pe'e tehe ojohupe: “Xako ti Moisésva'ea remimbo'eagwera rehe. A'ero po ti Tupana'ga ei nhande ve nehẽ: ‘Pepyry

hete pe’,” pe'e tehe po pe. Peko pota pe aheremimbo'eagwera rehe novĩa. Emo pe ndapehenduvi ahenhi'ĩga.

²² A'ereki aherembikwatijara nhande mbo'e Abraãova'ea ra'yrava'ea rehe. Dois ahera'ykwaimba'ea hako. Ojipeva'ea ko Agarva'ea ra'yrava'ea. Ojipeva'ea ko Abraãova'ea rembirekoeteva'ea ra'yrava'ea Sarava'ea ra'yrava'ea. Agarva'ea oporavyky Sarava'ea pe ipiro'ye'yma ahe hugwi. A'ereki ymyahũagwera jate gwereko ipiro'ye'ỹva'ea akwaimba'eva'ea kunhangwerava'ea no. Ahe oporavyky hete ojarava'ea pe gwa'yrava'ea pavẽi ipiro'yangava ahe hugwi. Nahã ko Agarva'ea a'ero. Ahe oporavyky Sarava'ea pe ipiro'ye'yma ahe hugwi. Nane'ymi ahe rekoi Sarava'ea remimbotarimova'ea rupi a'ero. Sarava'ea ki a'e te na rũi Abraãova'ea rembirekoeteva'ea. Ahe ko ipiro'yva'ea.

Mokõi Abraãova'ea ra'ykwaimba'ea a'ero hako Sarava'ea ra'yrava'ea Agarva'ea ra'yrava'ea pavẽi hako.

²³ Tupana'ga e'i nhoḡwenonde Abraãova'ea pe hako: “Aerẽ po ti nerembirekohẽa tuhẽ ga mbo'ari nde ve nehẽ,” ei ga ahe ve Sarava'ea mombe'gwovo hako. Emo Abraãova'ea ta'y na'ẽ ipiro'ye'ỹva'ea pe Agarva'ea pe Tupana'ga nhi'ĩga rupi rũi. Aerẽ Abraãova'ea xava'ehetero ḡwembirekoeteva'ea pavẽi Sarava'ea pavẽi novĩa. Emo Tupana'ga ḡwembi'ea rupi katu ahe mbota'yruka Abraãova'ea pe. Nurã Isaqueva'ea ari ḡwaivĩva'ea hugwi Sarava'ea hugwi.

²⁴⁻²⁵ Nanongara ko nhande mbo'e Tupana'ga

nhi'íga rehe. A'ereki Tupana'ga nhi'íga oko kunhangwerava'ea'java'ea. Dois kunhangwerava'ea. Na jitehe ko dois Tupana'ga nhi'íga hako. Ga nhi'ígame Abraãova'ea pe Tupana'ga nhi'íga ko Sarava'ea'java'ea. Ga nhi'ígame Moisésva'ea pe Tupana'ga nhi'íga ko Agarva'ea'java'ea. Nahã a'ero. Ymya Moisésva'ea hoi o'ama yvytyruhua rehe Sinai rehe Arábiapeve'ga gwyri pe hako. Pevo Moisésva'ea henduvi Tupana'ga nhi'íga. A'ero ahe judeusva'ea mbo'embo'ei a'ea rehe. Kiroki ga oko Moisésva'ea remimbo'eagwera rupi - ga ndipiro'yi jugwi. Ga ko Agarva'ea ra'yrava'ea ja. A'ereki kiroki ahe oko Agarva'ea ra'yramo - ahe ko ipiro'ye'yva'ea no.

Aḡwamova'ea cidade de Jerusalém ko Agarva'ea javijitehe. Ojarava'ea nhi'íga hugwi Agarva'ea ndipiro'yi jipi gwa'yrava'ea pavēi. Na jitehe Jerusalémmeve'ga ndipiro'yi Moisésva'ea remimbo'eagwera hugwi judeus'ga.

²⁶ Gwereco iru'ia Jerusaléma'java'ea Tupana'ga apoa. A'epeva'ea ko nhande. A'ereki nhande nhandepiro'y Moisésva'ea remimbo'eagwera hugwi.

Sarava'ea Abraãova'ea rembirekoeteve'ea na jitehe ipiro'y oporavykye'yma ojipeva'ea pe.

²⁷ Igwete Tupana'ga ikwatijarukari onhi'íga inoḡauka hako.

“Nandera'yri nde ga mbo'are'yma.

A'ereki ga opohi nde hugwi.

Emo po ti nde roryroryvamo nehē,” ei ga.

“Nde nderekwahavi ve hahya ga mbo'are'yma.

Emo ti nde rahērahemamo ga mbo'ambo'a nehē,” ei Tupana'ga.

“Ejoryjory ti a'ero.

Opohi ga nde hugwi novĩa.

Emo po ti ndera'yra'ğa ndetauhuro nehẽ hẽara'yra'ğa hohe hẽa rembirekorame ga pavẽi,” ei Tupana'ga ikwatijaruka hako.

²⁸ Nhiirũ, Tupana'ga e'i Abraãova'ea pe hako: “Aerẽ po ti nde ra'yramo nehẽ,” ei ga. “Tamomyry ti nde ve a'ero nehẽ nerymymino'ğa pe nehẽ no,” ei ga Abraãova'ea pe hako. Gwembi'ea rupi Tupana'ga Isaqueva'ea mongoi Abraãova'ea ra'yramo gwa'uva pyvõ a'ero. Gwembi'ea rupi jitehe Tupana'ga pe mongoi Abraãova'ea ra'yra'javamo no pejikoty'aro gwaramo Cristo'ga pavẽi.

²⁹ Tupana'ga ra'uva pyvõ Isaqueva'ea o'a. Ismaelva'ea Agarva'ea ra'yrava'ea ki a'e te a'ea pyvõ rũi o'a. A'ereki Abraãova'ea ta'y tehe ipiro'ye'ỹva'ea pe. Aerẽ Ismaelva'ea rekote'varuhui Isaqueva'ea pe hako. Na jitehe aḡwamo – kiroki ğa Moisésva'ea remimbo'eagwera rupi oko – ğa oko te'varuhu nhande ve nhande jikoty'aramo Cristo'ga pavẽi Tupana'ga ra'uva pyvõ.

³⁰ Marã reki ikwatijara e'i a'ero hako? Ikwatijara omombe'u Sarava'ea nhi'iḡagwera ḡwembirekova'ea pe Abraãova'ea pe.

“Emombo ti avo hugwi ipiro'ye'ỹvehẽa hẽara'yra'ga reheve,” ei ahe.

“Ga po ti ndopojykai tuhẽ nembatera nehẽ ipiro'ye'ỹvehẽa ra'yra'ga,” ei Sarava'ea ahe ve.

“Jihi ko nerembirekoetea,” ei ahe.

“Jira'yra'ga jate po ti opojyka ndeapoa nehẽ,” ei ahe Abraãova'ea pe hako.

Nahã ikwatijara imombe'ui Sarava'ea nhi'igagwera hako.

³¹ Nhiirũ, ipiro'ye'ỹva'ea ra'yrava'ea ja rũi nhande rekoi a'ero. A'ereki Moisésva'ea remimbo'eagwera rupi rũi nhande xako. Xako nhande ipiro'yva'ea ra'yrava'ea javijitehe. Nurã nhande rekoi Tupana'ga remimombyryva rupi.

5

Cristo'ga nhande mbopiro'y

¹ Cristo'ga nhande mbopiro'y yvyakotyva'ea remimbo'eagwera hugwi tipiro'y tuhẽ ti ģa javo. Na tuhẽ ti peko a'ero. Tapekoa'javi ti ipiro'ye'ỹve'ģa ja ģa jikwakukwakuvame.

² Ji rendu katu ti. Tapenhimbo'ea'javukari ģa pe. A'ereki ģa e'i pe me jipi: “Pekytiuka ti penhakwanhapira,” ei ģa. “A'ero po ti Tupana'ga ei pe me nehẽ: ‘Pepyry hete pe’.” A'ea ģa ei pe me novĩa. Ji ki a'e te Pauloramo ta'e pe me: Po ti pe jikytiukapotari nehẽ, a'ero po ti Cristo'ga ndapepokogi'i'i nehẽ.

³ A'ea'ja hete ko ji: Kiroki ģa ojikytiuka pota – tonhi'ĩpo'ru pa po ti ģa Moisésva'ea hamo.

⁴ Jararamo po pe ei ojohupe: “Po nhande Moisésva'ea nhi'ĩpo'rurame po ti Tupana'ga ei nhande ve a'ero nehẽ: ‘Pepyry hete pe’,” pe'e tehe po pe. Pe'erame a'ea po pe nhimbopohiri Cristo'ga hugwi. Pemovahĩvahĩ po pe Tupana'ga remimombyryva pejive a'ero.

⁵ Ore ki a'e te orojikoty'a Cristo'ga pavẽi. Tupana'ga ra'uva ore mbo'e a'ero. Nurã ore ehetei: “Tupana'ga po ti e'i nhande ve nehẽ: ‘Pepyry hete

pe,' e po ti ga nehẽ,” oro'e ore. Na tuhẽ. A'ereki orojiko ore Cristo'ga rehe.

⁶ Ore jikoty'aro ġwaramo Jesus Cristo'ga pavẽi Tupana'ga ei: “Pyry hete ġa jikogi ga rehe.” Ga nde'i pyry ore jikytiukaro ġwaramo. Pyry ga nde'i ore jikytiukare'yma ġwaramo. Ore jikoga ġwaramo Cristo'ga rehe Tupana'ga e'i pyry. Ore ojipe'ġa arõheterame jukwaha reki orejikoga ga rehe.

⁷ Ymya pe jikohetei Jesus Cristo'ga rehe pyryva'ea rerovia ikwehe. Emo kiro pe napehendukatua'javi pyryva'ea mombe'ua. Maranuhũrame ojipe'ga pe ndovahoguhui pendeaporoġita rerojijyjijyita?

⁸ Tupana'ga rõi gwerojijyi pendeaporoġita. Gaha e'i pe me peko ti jireheva'ea javo.

⁹ Tamombe'ua'ja pe me ojo'java'ea a'ero. Nhande imondo'irame imbovuhava pão hu'uma pype, aerẽ imbovuvupavi reki hu'uma a'ero. Na jitehe ga pe mbo'e'irame kiro Tupana'ga nhi'iġarũiva'ea rehe, aerẽ po ti pe heroviapavi garemimbo'ea Tupana'ga nhi'iġarũiva'ea nehẽ.

¹⁰ Na rõi reki pe ndekoi, a'e ji. Jijikoty'aro ġwaramo Cristo'ga pavẽi ji ei: Pejapyaka katu tuhẽ po ti pe ji javijitehe nehẽ. Emo pemomyn-huhũve'ga pe po ti Tupana'ga imbohahyukari nehẽ. Mara'ngu po ga huvihavamo okovo? Ga vĩa po ti okwaha hahya nehẽ.

¹¹ Oro ji, nhiirũ, ji nda'ei tuhẽ ahe ve tojikytiuka ti ġa javo. I'mbe reki judeus'ġa ji mombe'gwovo Paulo'ga e'i jupe javo. “Tojikytiuka ti ġa. A'ea pyry Tupana'ga pe,' ei Paulo'ga,” ei ġa o'mbero. Ymya ji ei a'ea novĩa. Aġwamo ji erame po ġa

ndokote'varuhua'javi ji ve a'ero hamo. A'ereki ahekytia ġa opota hete. Ga oko te'varuhu tuhē reki ji ve. A'ea'e ko ji jipi: Jesus Cristo'ga omano yva rehe nhande repyga, a'e ji. Pejikoga rehe jate ga rehe po ti Tupana'ga ei pepyry pe javo. Emo ji nda'ei tojikytiuka ti ġa javo. Ji erame po ġa nonhimonha'ngaa'javi ji ve hamo ji Cristo'ga manoagwera mombe'urame hamo.

¹² Kiroki ġa ombovambova pepy'a tapekytiuka ti penhakwanha javo – maranuhūrame ġa ndojirakwanha'otehei?

¹³ Pehe reki, Tupana'ga pe mo'ē tapepiro'y ti javo. Tape'ei ti a'ero: “Nhandepiro'y nhande. Xako te'varuhu ti nhaneremimbotarimo a'ero.” Tape'ei ti a'ea. Nahã ti peko: Pejopokopoko ti penhoaromo.

¹⁴ A'ereki Moisésva'ea remimbo'eagwera nhaporemo e'i no:

“Erenhiarõ hete nde.

Na jitehe ti earõ hete ejikotyve'ġa,” e'i aheremimbo'eagwera a'ero.

¹⁵ Emo pejogwayvaramo ko pe onharõva'ea'java'ea. A'ea ojou'uu'u okovo. Penhimboko'i ti a'ero. Pejogwayvaramo po ti pe nhombote'varuhupavi nehē.

Peko ti Tupana'ga ra'uva remimbotarimova'ea rehe

¹⁶ Na tuhē ji ei pe me kiro: Na Tupana'ga ra'uva nhimbopogweukari pe me. Nahã po ti pe ndapekoi tuhē pejipty'ate'varuhua remimbotarimova'ea rehe pejikovo.

17 Nhandepy'ate'varuhua omovahĩ Tupana'ga ra'uva jipi. Tupana'ga ra'uva omovahĩ nhandepy'ate'varuhua jipi no. Onhomovahĩ tuhẽ a. Tupana'ga ra'uva omovahĩ pepy'ate'varuhua tapekoyme ti penhimimbotarimova'ea rehe.

18 Tupana'ga ra'uva nhimbopogweukarame pe me aheremimbo'eagwera napemondomondi a'ero.

19 Gapy'a te'varuhurame jukwaha reki ġandekote'varuhua. Gwerekouhu ġa ojipe'ġa nembireko'ġa. Ndoakwahavihu ġa okovo a. Ga nanuhũ jipi.

20 Oko hete ko ġa ha'angava rehe ġwemimbohetebara rehe okoe'yma Tupana'ga rehe. Ombote'varuhu ġa opajiro. Nanongara'ġa nombopogwei Tupana'ga ra'uva remimbotarimova'ea rehe. Ojogwereko te'varuhu ġa. Ojogwayvaruhu ġa okovo. Onhimyrõ ġa ojogwehe. Onhimboahiahivuhu ġa ojohupe. Ojihe jate ġa ndekoi ji po ti jara'ġa hohe nehẽ javo. Ojipe'ape'a ġa jara'ġa hugwi ndokwahavihu ġa javo. Ndojihe'ara'javi ġa jara'ġa ndehe ġwemimbo'ea rehe.

21 Opota pota ġa ojohugwi. Heagwryrgwry ġa toryva rerekouhurame. Ojipejipea ko ġandekote'varuhua no nanongara jitehe. Amombe'u ko ji pe me ikwehe. Kiro ji imombe'ua'javi a'ero. Nanongara'ġa po ti Tupana'gareheve'ġa rũi nehẽ.

22 Emo Tupana'ga ra'uva nhande pojykarame ko nhande nanongara'ġa atyvi. Tiarõ hete nhande ojipe'ġa. Nhanderory nhande a'ero. A'ereki Tupana'ga ra'uva nhande mbohoryory nhande

rerekovo. U katu nhandepy'a. Xanhimomirana nhande avuirama ojipe'ğa ndekote'varuhurame nhande ve. Timombyry nhande ға pe. Nhandepyry tuhē nhande. Jara'ğa ojiko nhande rehe. Nahā nhande rekoi Tupana'ga ra'uva nhande pojykarame.

²³ Nhanenhyrō nhande jara'ğa pe. Nhande ndiakoa'javi nhandepy'ate'varuhua remimbotaruhua rupi. Aheremimbo'ea nomovahī nanongara'ğa!

²⁴ Jesus Cristo'gareheva'ero ғwaramo nhande ei: Ndiakoa'javi nhande nhandepy'ate'varuhua remimbotarimova'ea rupi.

²⁵ Tupana'ga ra'uva nhande mboheaporoğita pyahu nhande rerekovo. Xako po ti gara'uva remimbotarimova'ea rupi a'ero hamo.

²⁶ Xanhimboheteyme ti, ji po ti jara'ğa hohe nehē jawo. Xanhimyrōyme ti ға ndehe no.

6

Pejopokopoko ti

¹ Nhiirū, nahā po pe ndekoi penhirū'ga pavēi hamo ikwahavame garekote'varuhua hamo. Pendekorame Tupana'ga ra'uva remimbotarimova'ea rehe penhi'inhyrō ti ga pe a'ero ga mongokatua'java. Pejapyaka katu ti pejihe tapembopogweyme ti garekote'varuhua rehe nehē no.

² Pejopokopoko ti a'ero jipi. Nahā po ti pe hendukatui Cristo'ga remimbo'ea nehē.

³ Kiroki ға onhimbohete tehe - ға onhimoandyandyi reki.

⁴ Pejapyaka katu ti pejeaporoğita rehe tahepia ti jirekokatua javo. Pendekokaturame, a'ea rehe po ti pe ndoryvamo a'ero ji ġa hohe jave'ỹ.

⁵ Nhande retakwera'ja po xako katu jipi hamo.

⁶ Nhanembo'ehara'ğa pe po nhande timondomondo pyryva'ea hamo ġa nhanembo'embo'erame Cristo'ga nhi'ğa rehe jipi.

⁷ Tapenhimoandyandyi ti pejikote'varuhua rehe. A'ereki ahe nomoandyandyi Tupana'ga. Jukwaha reki nhande ve. Nhande itymame mbatera ġwia jitehe po ti nhande jykyi a'ero nehẽ. Na jitehe nhande rekote'varuhurame ite'varuhu tuhẽ po ti nhande ve a'ero nehẽ. Tupana'ga po ti ombohahyuka nhande ve nehẽ.

⁸ Po ti nhande rekoi nhandepy'ate'varuhua remimbotarimova'ea rehe, a'ero po ti nhandepy'ate'varuhua jitehe nhanemondoagwama hahyva'ea ruvihava pype nhande manorame nehẽ. Po ti nhande rekoi Tupana'ga ra'uva remimbotarimova'ea rehe, a'ero po ti gara'uva jitehe nhande mongoi Tupana'ga pyri nehẽ.

⁹ Tiandekwerajyme ti nhanderekokatua rehe. Nhande jirokwaramame nhandekokatuavo jipi po ti oho nhande ve imombyryhava apiavo nehẽ.

¹⁰ Nhanderekorame ġa pavẽi xako katu ti ġa pe nhaporemo a'ero, ġa pe kaitu Jesus'gareheve'ğa pe.

Paulova'ea okwatija pa Galáciapeva'ea pe

¹¹ Jihi kiro akwatija jipovo pe me. Pehepia nhirembikwatijara. Hehanhuhũva'ea ji a'apo.

12 Topomoğita katu ti ji kiro a'ero. Cristo'ga omano yva rehe nhande repyga ikwehe. Nhande jikogame jate Cristo'ga rehe Tupana'ga ei pepyry pe javo. Judeus'ğa ki a'e te e'i: "Po ahe ğwendu Moisésva'ea remimbo'eagwera hamo," ei judeus'ğa. Nurã akoja'ğa – kiroki ğa oho pe pyri – ğa pe kytiuka pota tohendu katu ti ğa Moisésva'ea remimbo'eagwera a'ero javo. A'ea ğa opota. A'ereki ğa e'i ojohupe: "Nhande ğa kytiukarame po ti judeus'ğa nhimohemi nhande rehe nehẽ," ei ğa. "Ndokote'varuhui po ti ğa nhande ve a'ero nehẽ nhande Cristo'ga manoa mombe'urame nehẽ," ei ğa. A'ea rehe jate ğa e'i hete pe me pejikytiuka javo.

13 "Pejikytiuka ti hendukatupava Moisésva'ea remimbo'eagwera," e'i tehe ğa pe me. Ga vehevi ki a'e te nohendukatupavi Moisésva'ea remimbo'eagwera no. Ga opota tehe pekytiukara. Pe kytiukarame po ti ğa nhimboheteuhui a'ea rehe nehẽ ore tuhẽ ğa kytiuka javo nehẽ.

14 Ji ki a'e te nanhimbohetei. Jesus Cristo'ga jate ji ambohete nhandepojoykaharete'ga. A'ereki ga omano yva rehe nhande repyga. A'ero jiji-koga ğwaramo Cristo'ga rehe kiro ji ndakoa'javi vvyakotyve'ğa ndeaporoğita rehe. Na jitehe – kiroki ğa oko vvyakotyve'ğa ndeaporoğita rehe – ğa ndakoa'javi jireaporoğita rehe no.

15 Tupana'ga nde'i reki pyry nhande kytirame. Ga nde'i pyry nhande kytie'ymame. Nhande reaporogitapyahurame, a'ea pe Tupana'ga e'i pyry.

16 Kiroki ğa ğwendu katu a'ea nhiremimbo'ea rehe okovo – Tupana'ga ti tonogatu ğapy'a.

Toporogwety ti ga ġa no. Ojiheve'ġa nhaporemo ti ga toporogwety.

¹⁷ Kiro ji ei a'ero: Tanhimomynha'javyme ti ġa onhi'ĩteheavo. A'ereki Jesus'ga ko jipojykaharete'ga. Jukwaha reki a'ea. A'ereki jukwaha ika'ẽagwera jira'oa rehe. A'ereki ji Jesus'ga mombe'umbe'urame ojipe'ġa jigwarai ji rehe ji nupanupamo.

¹⁸ Nhiirũ, Jesus Cristo'ga tomombyry pe me nhandepojykaharete'ga. Na tuhẽ. Amém.

Tupana'ga nhi'iga **New Testament in Tenharim (BR:pah:Tenharim)**

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tenharim

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tenharim [pah], Brazil

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tenharim

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3eb8a851-f633-5209-8712-862a9511e134